

517. SCHWALMTAL (Hariksee) 10,9 km

www.wandelgidslimburg.com
www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze vlakke wandeling wandelt u door velden en bossen naar het stadje Born met oud centrum. Dan een mooi stuk langs de prachtige Borneersee. De terugweg gaat een stuk door het bos langs de Heidweiher en het dorp Amern. Als laatste passeert u de mooie Hariksee. Halverwege kunt u pauzeren bij Gastronomie Am Heidweiher (Geopend vanaf 15.00 uur, zondag 09.00 uur). Aan het eind is nog een fijn terras om wat te drinken. De Mühlrather Mühle is nog een werkende watermolen.

Startadres: Restaurant – Hotel Mühlrather Mühle, Am Hariksee 2, Schwalmatal.
(Voor navigator kunt u Damer Straße 1 ? intypen). Open maandag en woensdag t/m vrijdag van 12 .00 tot 15.00 uur en vanaf 17.30 tot 22.00 uur Zaterdag en zondag van 12.00 tot 22.30 uur. Dinsdag gesloten.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
10,93 km	2.25 uur	24 m	53 m

517. SCHWALMTAL (Hariksee) 10,9 km

1. Vanaf de parkeerplaats steekt u de doorgaande weg en het tweerichtingsfietspad over en loopt u RD (W) over de asfaltweg met rechts de gerestaureerde/verbouwde (voormalige) carréhoeve Mühlrather Hof (18e eeuw) en met links ook een grote parkeerplaats. Negeer zijpaden en volg bij verbodsbord geruime tijd RD (W) de grindweg, die een (bos)weg wordt langs en door het bos. Na 700 m gaat u beneden aan de T-splitsing R (W) omlaag. Beneden, meteen voorbij het beekje de Laarer Bach, gaat u aan de T-splitsing R met links het heidegebied "Neubenden" en rechts de Laarer Bach. (U verlaat W). Na 600 m steekt u via brug de Schwalm over en volg dan RD de veldweg/grindpad omhoog. Boven aan de T-splitsing in de buurt Frankenhöhle gaat u bij huisnr. 22 L (S1) over het grindpad, dat na 150 m een bosweg wordt. Negeer na 250 m spoorlijn rechts omhoog. Ruim 50 m verder gaat u aan de kruising RD (A10/geel-rood/S1). Na bijna 300 m gaat u aan de 3-sprong L (X/geel-rood/S1) en even verder loopt u heel even langs de Schwalm en volg dan de grindweg met links een grasdijk.

(U kunt hier ook over de grasdijk lopen en dan heeft u links mooi uitzicht op een prachtig stukje natuur).

Aan de 3-sprong bij picknickbank en zitbank gaat u RD (A-4) over de smalle asfaltweg met links de Schwalm. Aan de kruising bij brug, zitbanken, infoborden en het kunstwerk "Erinnerung" gaat u RD (A-4) verder langs de Schwalm.

(Hier aan de 4-sprong ziet u rechts de kerk in Born, waar u straks langs komt).

2. Aan de kruising, bij volgende brug en bij picknickbank, loopt u RD (W) over de smalle asfaltweg met links de meander in de Schwalm. Voor het lange (witte) gebouw van de voormalige Borner Mühle (1412-1960) buigt de asfaltweg naar rechts en steekt u via brug het beekje Kranenbach over en volg dan RD (W) het grindpad omhoog.

(Voor de brug ziet u links het grote waterrad van de Borner molen. Na de brug ziet u links o.a. het voormalige bakhuis).

Boven aan de ruime T-splitsing bij zitbank gaat u R (A4/W) over het grindpad. Negeer zijpaden.

(U loopt nu over het traject van de voormalige spoorlijn Dülken-Brüggen (1891-1985), die voornamelijk werd gebruikt voor goederenvervoer).

Na 300 m gaat u aan de 4-sprong, voorbij de voormalige treinstation Born en bij zitbank, wegwijzer, restant van de spoorlijn en treinsein, L de smalle asfaltweg, omzoomd door knotwilgen, omhoog en u passeert meteen links een

parkeerplaats. Aan de 3-sprong bij café-restaurant Haus Strötges (met terras) gaat R de klinkerweg door de oude dorpskern van Born omlaag

(U passeert de rijksmonumentale woningen nr. 34 (1857/zie infobordje), 41-43 (circa 1800/zie infobordje)).

Aan de 3-sprong, bij de rijksmonumentale St. Peterkerk en bij oorlogsmonument (1918) en pleintje, gaat u bij beeld van een otter R de klinkerweg omlaag richting Bornersee.

(Het koor van de kerk werd in 1433 gebouwd. Tussen 1450 en 1467 werd de kerk verder uitgebreid).

Aan de kruising van grindpaden, bij waterpomp en speeltuintje, loopt u RD het pad door de eikenlaan omlaag richting meer.

3. Vlak daarna aan de T-splitsing bij zitbanken, genietplekje, gaat u L (A4/W/geel-rood) over het pad met rechts de Bornersee, die ontstaan is uit turfafsteking in de 17^e/18^e eeuw en die erg geliefd is bij watervogels. Aan de T-splitsing, met rechts twee bruggen met liefdesslotjes, gaat u L (S-1) over het pad richting Schwalmthal met rechts het meer genaamd Tantalbruch, waar doorheen de Kranenbach stroomt en dat eveneens is ontstaan door turfwinning. Aan de 3-sprong bij wegwijzer gaat u R (S-1) even omhoog richting Strandbad Heidweiher met rechts beneden de plas Tantalbruch. Aan de 3-sprong loopt u bij verbodsbord RD (geel-rood) richting Schwalmthal/Strandbad Heidweiher en u passeert na 200 m een zitbank en volg verder RD de rechte bosweg. Negeer na 600 m bosweg schuin links omhoog. 200 m verder aan de 4-sprong bij wegwijzer gaat u RD (S-1/geel-rood) over de asfaltweg richting Brüggen en na 100 m passeert u rechts de ingang van het strandbad Am Heidweiher, dat sinds 1924 bestaat. Meteen daarna passeert u Gastronomie Am Heidweiher, waar een prachtig terras/biergarten aan het water is.

(Open wo. t/m za. van 14.00 tot 22.00 uur. Zondag en Duitse feestdagen van 12.00 tot 20.00 uur. Ma. en di. gesloten).

Meteen bij het begin van de lange parkeerplaats passeert u links het infobord "Bodendenkmal Jülicher Binnenlandwehr".

4. Voorbij de lange parkeerplaats gaat u L (geel-rood) het tweerichtingsfietspad langs de doorgaande weg omhoog. Na ruim 50 m steekt u R de doorgaande weg over en loopt u bij verbodsbord en het bord "Naturschutzgebiet" RD over de bosweg. Negeer zijpaden.

(Na 200 m passeert u links een houten schutting horend bij "houten" woning).

Na ruim 300 m gaat u boven aan de kruising, bij zitbank en voor wilduitkijkpost, R de bosweg omlaag. Beneden aan de 3-sprong gaat u R met rechts de bosrand en links afrastering van paardenweilanden en dan ziet u 100 m verder rechts de Pferdeweiher (meer) en na 200 m passeert u een zitbank. Circa 20 m vóór de doorgaande weg gaat u L het bospad omhoog. Meteen daarna gaat u R over de smalle asfaltweg en steek dan heel voorzichtig de doorgaande weg en het tweerichtingsfietspad over en loop nabij verkeersspiegel RD over het brede graspad met links akkers en rechts de bosrand en even verder ziet u rechts weer de Heideweiher met het strandbad. Beneden, einde vijver en bij huisnr. 14, gaat u RD/L de smalle asfaltweg langs en door de bosrand omlaag. Na 300 m, meteen voorbij leuk optrekje (nr. 8), gaat u aan de 3-sprong RD en 100 m verder ziet u rechts de tweelingtorens van de Grabeskirche in (Unter) Amern waar u dadelijk langs komt.

(200 m verder passeert u links Peter Wessels Schießstand).

Bijna 300 m verder gaat u aan de ongelijke 4-sprong R (Pletschweg) omlaag. Na 100 m steekt u de Kranenbach over en na de volgende 100 m, meteen voorbij de rioolzuiveringswaterinstallatie Zentralkläranalge Schwalmthal-Amers, gaat u bij zitbank en verbodsbord L (S1-fietsroute) over de licht stijgende smalle verharde weg met links de rioolzuiveringsinstallatie.

5. Via viaduct loopt u onder de doorgaande weg door. 50 m verder gaat u in Amern L over het trottoir omhoog. Na 50 m, vlak voor supermarkt Rewe, gaat u aan de 3-sprong R (Kolpingstraße) omhoog. Aan de T-splitsing, voor de achterkant voor de Grabeskirche St. Anton, gaat u L over de klinkerweg.

(Als u hier R gaat, dan komt u na 50 m links bij een groot oorlogsmonument (1934)).

Negeer meteen doodlopende zijweg links (Antoniusstraße). Meteen daarna aan de 3-sprong bij het rijksmonumentale bedrijfspand (nr. 8) met het mooie balkon gaat u R (An St. Anton) de smalle klinkerweg omhoog.

(Dit gebouw werd rond 1900 gebouwd als verenigingsgebouw en bedrijfsgebouw/winkel, Op de

eerste verdieping is in het verre verleden een danszaal geweest.

Als u meteen daarna R over het klinkerpad gaat, dan komt u aan de voorkant van de kerk, die nu een bijzondere functie heeft.

De St. Antoniuskerk stamt uit 1491 en is in 1898 vergroot met twee torens aan de voorgevel. Tegen de muur van de kerk staan grafstenen uit de 17^e en 18^e eeuw.

De kerk doet nu dienst als urnenkerk. In de kerk staan urnenblokken. Elke urnenblok staat bij de naam van een heilige. Achter in de kerk staat ook nog een oud doopvont. De kerk is van 10 tot 17 00 geopend, U moet beslist even gaan kijken. Bij de kerk staan veel zitbanken. Links naast de kerk staat een monumentale beuk, die circa 250 jaar oud is).

Na 50 m, bij huisnr. 8, wordt de smalle klinkerweg een brede klinkerweg, die u RD volgt. Negeer zijwegen. Na 200 m bij huisnr. 30 buigt de klinkerweg naar links en wordt een smalle asfaltweg met rechts een grote akker. Na 50 m gaat u R over de smalle asfaltweg, gelegen tussen akkers met rondom weids uitzicht. Na 500 m gaat u aan de T-splitsing L.

(Links ziet u vanaf links de Grabeskirche St. Anton, de Evangelische kerk in Amen en schuin links voor u in de verte de kerk in Waldniel).

6. Aan de volgende T-splitsing gaat u R omlaag met na 150 m rechts van u de bosrand en na 250 m, voorbij zitbank en inrit links (Heidkamp), wordt de asfaltweg een asfalt- bosweg. Na 400 m gaat u voorbij zitbank aan de 3-sprong R de voorrangsweg omlaag richting Brügggen. Negeer zijpaden. Waar na bijna 300 m de asfaltweg (Harikseeweg) naar rechts buigt, gaat u RD (geel-rood/X) over het grindpad met links de Hariksee. Negeer na 100 m zijpad rechts en loop RD (W/geel-rood) tussen twee meren door. Aan de 3-sprong, einde meren, gaat u RD over de asfaltweg en u komt meteen bij Mühlrather Mühle waar u binnen of op het terras nog iets kunt eten of drinken.

(Op de brug over de Schwalm ziet u rechts de vistrap en de twee waterraderen van de molen, die in 1447 voor het eerst werd genoemd in een oorkonde).

Steek via de brug de Schwalm over en u komt links weer bij de grote parkeerplaats.

Samenstelling route: Peter en Jolanda Munnichs.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.